

Tiroid konu başlıkları

1. Tiroid bezi/Testleri/Guatr
2. Tiroid nodülü
3. Tiroid biyopsisi
4. Tiroid kanserleri
5. Tiroid ameliyatı
6. Hipotiroidi/Hashimoto
7. Tiroid hormonu tedavisi
8. Hipertiroidi/Graves
9. Radyoyot (atom) tedavisi
10. Gebelikte tiroid bezi

4. TIROID KANSERİ www.erdincerturk.com/tiroidkanseri

Tiroid kanserinin belirtileri nelerdir?

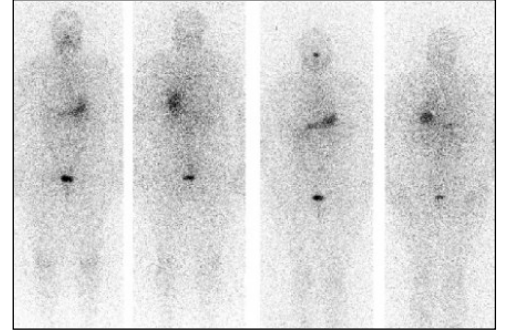
Tiroid kanserinin en önemli belirtisi boyunda tiroid bezi üzerinde fark edilen şişliklerdir. Nodül olarak adlandırılan bu yapılar çoğunlukla iyi huylu tümörler olmasına karşın % 3-5 oranında tiroid kanseridirler. İyi huylu nodül ile tiroid kanserini klinik olarak ayırt etmek sıklıkla mümkün değildir. Tiroid kanserli hastalarda da iyi huylu nodüllerde olduğu gibi genellikle boyunda şişlik dışında bir belirti gözlenmez. Nodülün büyüklüğü, hassasiyeti gibi lokal özellikler çok sıklıkla her iki durumda da farklı değildir. Tiroid kanserli hastalarda ateş, bulantı kusma, nefes darlığı, çarpıntı, kilo kaybı gibi belirtiler hemen hiçbir zaman bulunmaz.

Tiroid kanseri kan tetkikleri ile saptanabilir mi?

Aslında tiroid kanserinin kandaki belirteci olarak adlandırılan bazı kan tahlilleri vardır. Serum tiroglobulin ölçümü olarak adlandırılan test tiroid kanseri nedeni ile ameliyatla tiroid bezi tamamen çıkarılmış kişilerde kanserin tekrarlama olasılığını saptamak amacı ile kullanılan bir testtir. Tiroid bezi çıkarılmamış kişilerde ise kanser dışında çok farklı nedenlerle de kandaki tiroglobulin seviyesi yüksek bulunabilir. Bu nedenle nodülü olan hastalarda tiroid kanseri olasılığını değerlendirmek için serum tiroglobulin seviyesi ölçümü yapılmaz.

Tiroid biyopsisi ile tiroid kanseri tanısı konmuş birisinde cerrahi yerine atom tedavisi uygun olur mu?

Tiroid kanserinde atom tedavisi adı verilen radyoyod tedavisi ameliyat sonrası geride kalan hücreleri ortadan kaldırmak için uygulanan tedavidir (Bkz. Radyoyod tedavi). Tiroid kanserinin en etkin tedavisi olan cerrahi tedaviye yardımcı bir tedavi şeklidir. Cerrahi tedavinin yerini hiçbir şekilde alamaz. Cerrahi tedaviden önce yapılacak atom tedavisinin etkinliği olmaz. Boyun bölgesinde ve hatta vücudun başka bölgelerinde yaygın olarak kanser hücreleri bulursa bile olabildiğince cerrahi tedavi ile bu dokuların temizlenmesi temel tedavi şeklidir. Sonrasında etkinliği artırmak için radyoaktif iyot tedavisi uygulanır.

Tiroid ameliyatı sonrası tiroid kanseri tanılı bir kişiyi nasıl bir tedavi süreci beklemektedir?

Tiroid kanserinin en etkin tedavisi cerrahi tedavidir. Cerrahi ile kanserli doku dışında tüm tiroid bezi ve varsa tutulmuş lenf bezlerinin tamamı çıkarılır. Cerrahi sonrası tümürlü dokular tamamen temizlenmiş ise hastalık büyük oranda küratif olarak tedavi edilmiş kabul edilebilir (Bkz. Tiroid ameliyatı). Bu durumda hastalık nadiren tekrarlayabilir. Tekrarlama olasılığını en aza indirmek için gerekli görülen olgularda radyoyod tedavisi (Bkz. radyoyod tedavisi) uygulanır. Hastalarda genellikle tiroid bezinin tamamı çıkarıldığı için ömür boyu tiroid hormonu tedavisi almaları gerekir. Bu tedaviden başka ilaç tedavisi genellikle gerekli değildir. Hastaların tiroid hormon seviyelerinin kontrol edilmesi yanında kanserin tekrarlama olasılığına karşı kan tetkikleri, boyun ultrasonografi ve diğer görüntüleme yöntemleri ile izlemeleri ömür boyu sürdürülür. Tekrarlama görüldüğü durumlarda en etkili tedavi şekli yine cerrahi ile tümörün temizlenmesidir. Cerrahi ile tamamı temizlenemeyen olgularda tedavi yaklaşımları farklılıklar gösterir.

Tiroid kanseri tanısı ile ameliyata girmemiş ancak sonrasında tiroid kanseri saptanmış bir kişide tiroid cerrahisi yeterli midir?

Tiroid kanseri cerrahisinde en gerekli yaklaşım total rezeksiyon yani tiroid bezinin tamamının çıkarılmasıdır. Sadece kanserli doku değil tüm tiroid dokusu çıkarılır. Tiroid kanserli hastalarda çevredeki lenf bezlerinde

kanser tutulumu nadir değildir. Bu nedenle tiroid nodüllü bir hasta operasyona girmeden önce tiroid kanseri olasılığı çok iyi değerlendirilmeli, olası bölgesel lenf bezi tutulumları net olarak saptanmalıdır. Bulgulara göre ne genişlikte bir ameliyat olacağı ameliyat öncesi belirlenmelidir. Tiroid kanseri olasılığı düşünülmeden tiroid operasyonu yapılmışsa ve tiroid kanseri tanısı ameliyat sonrası konmuşsa hasta ayrıntılı tekrar değerlendirilmelidir. Hastalığının durumuna uygun ameliyat olmadığına kanaat getirilirse tekrar operasyona alınmalıdır. Bu ameliyat ile kalan tiroid dokusunun tamamı çıkarılmalı, varsa tutulmuş bölgesel lenf bezleri temizlenmelidir.

Tiroid bezinin tamamının ameliyatla çıkarılması sonrası neden atom tedavisi gerekmektedir?

Tiroid kanserinin tekrarlamasını önlemek için temel hedef vücuttaki tüm tiroid hücrelerini ortadan kaldırmaktır. Bu amaçla radyasyonla işaretli iyot verilerek ameliyat sırasında gözle görülemeyen veya tam olarak temizlenemeyen tiroid hücrelerinin radyasyon etkisi ile yok olması sağlanır (Bkz. Radyoiod tedavisi). Bu tedavi tüm tiroid kanserli hastalarda uygulanması gerekmez. Kime, hangi dozlarda verileceğine hastanın hekimi karar verir.

Bu tedaviler sonrasında tiroid kanserinde başarı beklentisi nasıldır?

Tedavi başarısı olarak hastaların yaşam süresi ve belli süreler sonrasında hastalığın tekrarlamama oranları ele alınır. Tiroid kanserli hastalarda bu oranlar çok yüksektir. İlk tedavi sonrasında hastalık kontrol altına alınan hastalarda hastalığa bağlı ölüm oranı yok denecek kadar azdır. Bu hastalarda hastalığın tekrarlama olasılığı da çok düşüktür. Başlangıçta yaygın metastazları olan hastalarda bile yaşam beklentisi çok iyidir. İlk tedavilerinin başarılı bir şekilde yapılmış olması yanında, sonraki takip ve tedavilerinin düzenli yapılması başarı yüzdesinin artışında en önemli faktördür.

Ameliyat ve radyoiod tedavisi sonrası doktor kontrollerinde neler yapılmaktadır?

Hastanın mutlaka tiroid hormonu tedavisi alması gerekmektedir (Bkz. Tiroid hormonu tedavisi). Doktor kontrollerinde düzenli olarak ilaç tedavisinin yeterli olup olmadığı kontrol edilmelidir. Ayrıca kan tetkiklerinde tiroglobulin denilen tetkik yapılarak kanserin tekrarlayıp tekrarlamadığı araştırılır. Kanserinin tekrarlamasının araştırılmasında diğer önemli tetkik ultrasonografik olarak boyun bölgesinin değerlendirilmesidir. Bunların dışında hastanın bulgularına göre gerekli görüldüğünde I-131 tüm vücut tarama sintigrafisi, bilgisayarlı tomografi, manyetik rezonans, PET/CT gibi görüntüleme yöntemleri yapılması gerekebilir.

Tiroid kanserinin tekrarı durumunda hangi belirtiler olur?

Tiroid kanseri hızlı gelişen bir kanser değildir. Hastalığın tekrarladığı genellikle hasta ve yakınlarının saptayabileceği belirtiler olmadan doktor kontrollerinde tetkikler ile saptanır. Serum tiroglobulin ölçümü bu amaçla yapılan en hassas tetkiktir. Hastalığın çok erken dönemde saptanmasını ve etkin bir şekilde tedavi edilmesini sağlar. En sık boyun bölgesindeki lenf bezlerinde tekrarlama olur. Bu nedenle düzenli aralıklarla kan tetkikleri ve ultrasonografi yapılması önemlidir. Boyun dışında nadir olmak üzere akciğere, kemiğe ve beyine metastaz yapabilir.

Tiroid kanserinin ailesel geçiş özelliği var mıdır?

Tiroid kanseri tek tip değildir. Tiroid kanserlerinin nadir görülen tipi olan medüller tiroid kanserinde ailesel geçiş özelliği vardır. Bu tip kanseri olanların tedavi ve takip özellikleri farklıdır. Bu hastalar sadece konusunda yeterli imkanları olan merkezlerde takip edilmelidirler. Medüller kanser tanısı konulan hastalarda genetik analiz ile ailesel geçiş özelliği olup olmadığı araştırılır. Ailesel geçiş özelliği olduğu saptanan hastaların birinci derece akrabalarında hiçbir yakınması olmasa bile genetik analizleri yapılmaktadır.